

KUPUJTE VOJNE
BONDE!

Velika bitka okrog Formose

JAPONCI ZGUBILI V PETIH DNEH 625 LETAL; OPERACIJE NA BALKANU

Pearl Harbor, Havajsko. — Tekom zadnjih tri dni stoji v ospredju kot najnovejša vest v svetu velika nova ameriška ofenziva v Pacifiku. Od zadnje srede že bombardira uro za uro na stotine in stotine ameriških bombnikov vseh vrst otok Formoso, ki leži kakih 125 milj od kitajske celine v trikotju med Filipini in glavnim domačim japonskim otočjem. Formosa je služila v tej borbi kot nekaka središnja baza Japoncem za vse pomorske operacije v okoličnici kitajske celine. Tu se je skrivalo glavno japonsko brodovje, ki je zdaj prisiljeno, da nastopi v boj in se pokaže kaj zmore.

Udar na Formoso je tako silovit, da je tekom zadnjih petih dni od kar je pričel uničiti Japoncem že 625 letal vseh različnih tipov. Ameriške zgube, kakor pravijo radio poročila znašajo dosedaj le okrog 50 bombnikov. Japonsko radio poročilo poroča o velikih ameriških pomorskih zgubah, kar pa ameriška

poročila ničesar ne omenjajo. Japonci so omenjali v svojih poročilih tudi, da je glavno japonsko brodovje stopilo v akcijo in da so se ameriške edinice umaknili proti vzhodu in da se je ves napad izjalovil. To pa je seveda le japonska tolažba za japonsko prebivalstvo doma. Japonsko brodovje bo morda res poseglo v odprt boj, ker je pač prisiljeno, da to stori in nima drugega izhoda. Toda ameriško brodovje je pripravljeno in je zato izzivalno iskalo takega dvoboja, kateremu so se pa Japonci dosedaj skrbno izogibali, boječ se Amerikancev in njihovih dalekosežnih topov.

(Dalje na 4. strani)

BOJI OB RENI DIVJAJO NAPREJ; DRUGE VESTI

Pariz, Francija. — Položaj na zapadni fronti se zadnje dni razen nekaterih manjših lokalnih uspehov ni dosti spremenil. Boj za mesto Aachen divja naprej. Amerikanci so dosedaj zasedli okrog dve tretjini mesta. Boj divja nož na nož, metanje ročnih granat v eden drugega in včasih kar s pestmi obdelujejo drug drugega. Mesto je že večina razdejano od granat in požgano. Med zidovjem pa regljajo strojnice. Nemci trdovratno vstrajajo. Mesto je obkoljeno in Nemci zadnje dni pošiljajo po zraku provijant in drugo svoji posadki v mestu.

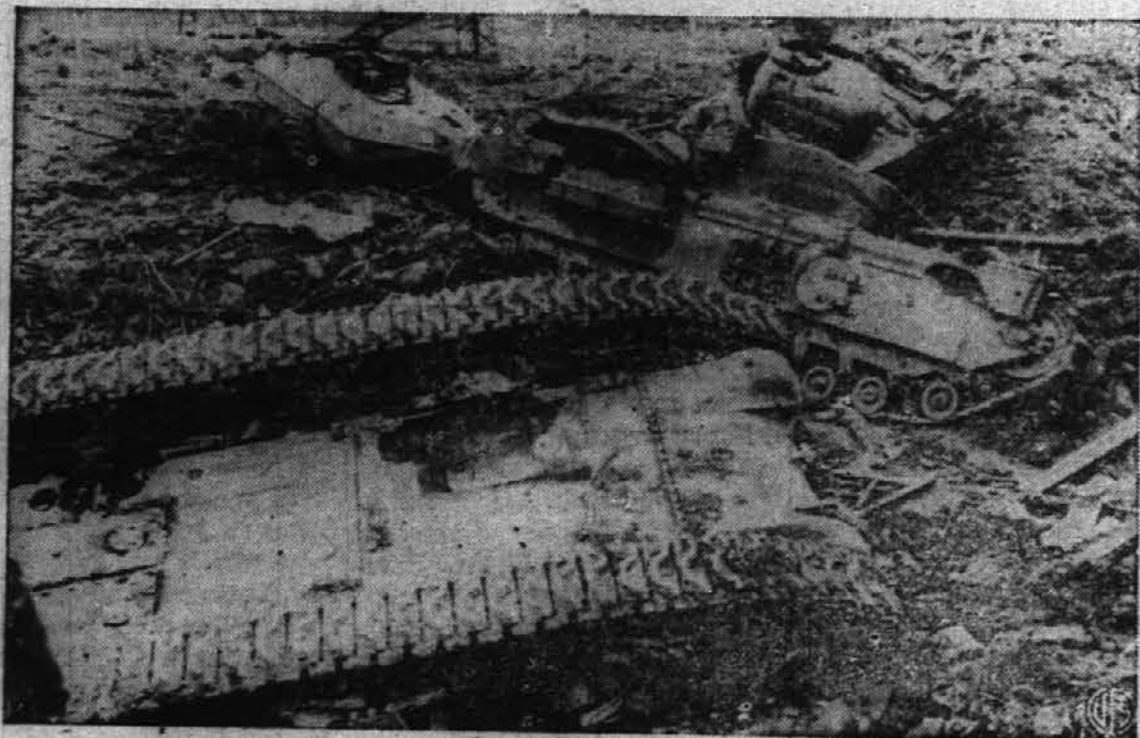
Na drugih točkah ni posebnih sprememb. Na jugu od Švice nazgor proti Belfortu so začeli Amerikanci in z njimi francoski oddelki novo ofenzivo na črti 60 milj dolgi. V prvih napadih so napredovali na eni točki do tri milje. O silovitih nemških protinapadih pa se poroča v smeri obkoljenega mesta Aachena, kjer bi Nemci radi

KAKO BODO ZAVEZNIKI OKUPIRALI NEMCIJO

Moskva, Rusija. — Na sedanji konferenci med Churchillom in Stalinom je prišlo, kakor se poroča do zaključka, da se bo okupacija Nemčije po zmagi izvršila na sledeči način: Rusija bo zasedla okrog 45% nemškega ozemlja in Zavezniki na zapadu pa okrog 55%. Rusom je določena okupacijska meja od Luke Luebeck v zalivu pod konico, ki gre proti Danski. Potem gre črta naravnost južno od reke Elbe. Od te točke leži luka Hamburg le okrog 30 milj za padno. Potem služi za mejo reka Elba s svojim bokom vse skozi do Magdeburga, nato zavije proti zapadu do Muendena, od tam doli južno do Bavarske, nakar krene nazaj proti vzhodu in gre do čeških Sudetov. Nad Magdeburgom gre črta do 60 milj zapadno od Berlina. Berlin sam pa pride pod kontrolo

skupnega zavezniškega zbora. Angleži bodo zasedli severni zapadni Nemčijo. Na jugu začne njihova črta kakih 130 milj severno od Švice, obsega vso saarsko dolino, Porenje, Porurje do Muendena in do Magdeburga in nato do ruske črte. Južno Nemčijo, Bavarsko, Wirtemburško, Baden in Hesse-Nasau provinco pa bodo okupirali Amerikanci. Te meje so zdaj nekako načelno določene. Prestolno mesto Berlin bodo zasedle enako številne ameri-

STRAŠNO DELO PONOČI

Iz te slike se vidi, kako strašansko težko nalogo so imele kanadske čete, ki so ponoči napadle Boulogne, Francija; razbiti kanadski tanki prihajajo o tem. Vojaki so spoznali, da so bile močne sovražnikove točke obdane z velikanskimi jamami, kjer so se ta ogromna vozila polomila, preden so se jim mogla ogniti.

ZADNI NAZIJI NA OTOKU KRFU SE PODALI

Rim, Italija. — V soboto so se podali na otoku Krfu zadnji nemški vojaki, pravi poročilo. Ves otok je zdaj osvobojen in v rokah angleške vojske, ki bo istega prepustila grškim oblastem, kakor hitro se bodo te mogle primerno in zadostno organizirati. Dalje razen nekaj severnega ozemlja v Grčiji je že skoro vsa dežela osvobojena. V prestolno mesto Atene so angleške čete vkorakale še v petek večer vred z grškimi patrioti. Tudi luka Piraeus je v zavezniških rokah. Grško prebivalstvo navdušeno pozdravlja angleško vojsko. Posebno v gorah in stranskih krajih se je prebivalstvu slabo godilo pod Nemci. Pomožne ladje s živim in drugim reliefom so že na potu v grška pristanišča iz Afrike in Italije.

QUISLING BAJE UMIRA

London, Anglija. — Poročilo iz Švedske omenja, da je norveški Vidkun Quisling nevarno bolan na smrtni postelji. Zadnje čase je zelo hudo pil, menda radi obupa, ko je videl kaj ga čaka v bodočnosti. Quisling je bil prvi, ki se je Nemcem prodal. Po njem so dobili tudi po drugih deželah vsi, ki so z Nemci sodelovali ime "Kvizlingi".

MADŽARI PROSIJO ZA MIR?

Ankara, Turčija. — Iz nepotrjenih virov došle vesti omenjajo, da so Madžari poslali v Moskvo posebno delegacijo, da zaprosi Ruse za mir. Tako Hitlerja zapuščajo zdaj že zadnji zavezniki.

ške, angleške in ruske edinice. Kako dolgo bo okupacija trajala ni še ničesar določenega, pričakuje pa se, da najbrže več let. Stalin vstraja na svoji zahtevi, da se mora Nemce podvreči za obvezno delo na razdejanih mestih, ki so jih porušili v zavezniških deželah. Kar so Nemci razdejali in uničili, morajo po vojski nadomestiti in pozidati nazaj, je neizprosna zahteva Stalina.

KRIŽEM SVETA

London, Anglija. — Južni okraji v Angliji so bili v petek in soboto zopet obstreljevani z robotnimi bombami. Ministerstvo za domačo zaščito le omenja napade, ne omenja pa ne točno krajev, ki so prizadeti, kakor tudi ne zgub ne škode v teh slučajih.

Washington, D. C. — Zakladniški urad objavlja, da je vlada dala tiskati zadostno število filipinskih pesos, katerih vrednost je okrog 50 ameriških centov. Ta papirnati denar se bo uporabljal, ko bodo Amerikanci invadirali filipinske otoke. Vrednost teh filipinskih pesos bo jamčila naša vlada.

Pariz, Francija. — Pariški listi so objavili v soboto, da so nove oblasti v Franciji zadnje dni pronašle krivim in obsodile na smrt okrog 30 oseb. Več teh je že usmrčenih. Med obsojenimi je več bivših vichyških policistov in drugih uradnikov.

Rim, Italija. — Vincenzo Azzolini, italijanski bančni direktor v Mussolinijevi vladi je bil v soboto obsojen na 30 let zapor, ker je izročil za več milijonov zlata nazijem. Državni pravdnik je zahteval smrtno obsodbo, obsojen pa je radi olajševalnih okoliščin le na 30 letni zapor.

Moskva, Rusija. — Poljski prvi minister zamejne vlade v Londonu Stanislaw Mikolajček je imel v soboto sestanek z Stalinom in Churchillom. Sestanku pripisujejo veliko važnost, da bo ublažil napete razmere med Poljsko in Rusijo. Podrobnosti o sestanku niso objavljene.

Joliet, Ill. — Governer države Oklahome Robert S. Kerr je v svojem govoru v tem mestu ostro ožigosal republikanskega kandidata Deweya, o katerem je rekel, da je kakor krt, ki razriva in rije po napredku človeštva. Dalje je dejal, da republikanci ne morejo prenesti "pomladnega časa" v človeškem napredku.

Milwaukee, Wis. — Radi pomanjkanja sladkorja je prizadetih v tem mestu več, kakor sto pekarn. V ponedeljek je za-

HEARSTOV TISK NEPRIJAZEN ROOSEVELTU

Chicago, Ill. — Hearstovi listi so po vsej deželi usmerjeni proti Roosevelt. Dewey/delajo živahno reklamo. O Rooseveltu pa pišejo, kakor da ga je sama poželjivost po diktatorstvu. Karl von Wiegand (ime je nemško) je zadnje nedeljo povdarjal, kako je Washington odklonil po drugem terminu predsedniško čast, da si je bil tudi sposoben in imel skušnje v vodstvu države. Dalje, da je pred tridesetimi leti skušal Wilson amerikanizirati Evropo, a se je zaobrnilo in bi bila kmalu Amerika evropizirana. Med vrsticami je opaziti strah pred komunizmom in druge take strahove, ki jih tako radi potikajo Rooseveltu njegovi nasprotniki. Vojna bremena res niso lahka. Ampak v tej nevarnih časih je Rooseveltu vseeno bolj za zaupati vodstvo dežele, kakor pa kateremu koli sodobnemu voditelju v deželi.

NAZIJI PRAVIJO, DA JE GENERAL PATTON "AMERIŠKI ROMMEL"

Washington, D. C. — Vojni department objavlja, da je neki ujeti nemški polkovnik izjavil, da ameriški general Patton pomeni za ameriško armado to, kar je pomenil za nemško armado maršal Rommel. Dalje je ujeti polkovnik izrazil občudovanje nad dobro organiziranim sistemom v ameriški vojski, ki točno in najbolje deluje.

FRANCOZI NE BODO SOUDELEŽENI PRI OKUPACIJI NEMCIJE

London, Anglija. — Glasom poročil, je Stalin proti temu, da bi bila tudi Francija soudeležena pri okupaciji Nemčije. Vsaj v začetku ne, pozneje morda. Tako tudi manjše države ne bodo soudeležene, ampak le tri velesile: Anglija, Rusija in Združene države. Naravno, Francozi in male sile se čutijo zapostavljene.

časno prenehalo s pečenjem okrog sto pekarn in bodo ostale zaprte, dokler ne dobe zadostne zaloge sladkorja.

SKORAJ VSI ANGLEŽI SO ZA TO, NAJ DOBIJO NEMCI TEŽKE MIROVNE POGOJE

Washington, D. C. — Poskusne volitve, ki jih je vodil Britiški institut javnega mnenja, so pokazale, da bi pretežna večina Angležev rada, da bi Nemci dobili težke mirovne pogoje. Tako je bilo povedano po radiu Ameriške oddajne postaje v Evropi.

To glasovanje je podalo prvo jasno sliko, kako razpoloženje vlada med britiški podaniki glede povojnega postopanja z Nemčijo. Tukaj so vprašanja, ki so jih stavili ljudem, kakor tudi odgovori:

"Ali mislite, da bi morali biti Hitler, Himmler, Goebbels in drugi nazijski voditelji kaznovani?" — Izmed vprašanih jih 1 odstotek ni reklo nič, 2 odstotka sta rekla, da ne, 97 odstotkov pa je odgovorilo, da bi nazijski voditelji morali biti kaznovani.

"Ali naj bodo člani Gestapa, SS, in drugih nemških organizacij, proti katerim morda ne bo mogoče navesti nobenih določnih obdolžitev za vojne zločine, tudi kaznovani?" — Na to 10 odstotkov Angležev ni odgovorilo, 3 odstotki so dvomili, ali bi bilo tako kaznovanje res morda ali ne, toda 87 odstotkov je odgovorilo, da bi bila taka kaznova pravična in potrebna.

"Ali mislite, da bi morala biti Nemčija prisiljena, popraviti vojno škodo, ki jo je prizadela drugim deželam?" — Izmed vsakih sto oseb, ki jim je bilo postavljeno to vprašanje, jih šest ni odgovorilo ne tako ne tako, šest je odvezalo. Nemčijo vsake odgovornosti, za 88 odstotkov se je izrazilo, da mora Nemčija poplačati škodo, ki jo je zakrivila.

NEKAJ DROBNIH VESTI IZ JUGOSLAVIJE IN OKROG

Washington, D. C. — Radio iz Zofije je naznanil, da so se dne 5. oktobra sestali maršal Tito in zastopniki bolgarske vlade ter da je "v duhu prijateljstva in medsebojnega razumevanja" prišlo do sporazuma glede vojaškega sodelovanja med obema deželama.

Poročilo pravi, da sta se bolgarska ministra Dobri Terpesov in Peter Todorov sestala s Titom na neoznačenem kraju in da so se vsi trije sporazumeli, kako bodo v vojaškem oziru vzajemno nastopili v boju proti skupnemu vpadniku. Nadalje so tudi izjavili, da bodo vsa vprašanja, ki nastanejo iz sedanjih odnošajev in prijateljskega sodelovanja med Bolgarijo in Jugoslavijo, rešena v duhu bratske ljubezni in skupnih koristi za obe deželi.

Poročila iz Zofije nadalje naznanjajo, da je bolgarska vlada s posebnim odlokom razpustila mladinsko organizacijo "Bramk", ki je bila organizirana po kopitu Hitlerjeve mladinske organizacije "Jugend".

V Zagrebu in podeželskih mestih na Hrvaškem cvete črni trg, kakor ni še nikdar poprej. V prizadevanju, da bi se to početje zajezilo, obsojajo oblasti tiste, ki jih pri tem zasačijo, na

"Ali menite, da bi bilo treba Nemčiji pobrati ali ji onemogočiti vse vrste orožja in vse oborožene sile za gotovo dobo po vojni?" — Trije odstotki niso vedeli, kaj bi rekli na to, 4 odstotki so rekli, da ne, a 93 odstotkov je poudarilo, da je treba Nemece popolnoma sleči in razgaliti v vojaškem oziru.

"Ali sodite, da bi težak mir za Nemčijo bolj gotovo zagotavljal bodoči mir v Evropi kot pa lahek mir?" Na to važno vprašanje jih 12 odstotkov ni reklo ne bev ne mev, 8 odstotkov se je izrazilo za tako imenovano lahko mirovno ureditev, toda 80 odstotkov hoče strogo mirovno ureditev.

Tako torej mislijo Angleži o Nemčiji in njenih voditeljih: 97 odstotkov je mnenja, naj bi bili voditelji nemških terorističnih organizacij kaznovani; 88 odstotkov zahteva, naj Nemčija popravi škodo, ki jo je prizadela drugim deželam; 93 odstotkov meni, da je treba preprečiti Nemčiji oborožitev; 80 odstotkov pa se poteguje za strogo mirovno ureditev.

"Britiško ljudstvo je povedalo svoje mnenje. V demokratični državi pomeni ljudsko mnenje ravno isto kakor uradna politična smer," je zaključila svoje poročilo zgoraj omenjena radio oddaja.

OGLAŠAJTE V "AMER. SLOVENCU"!

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891

Izhaja vsak torek in petek

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.
Established 1891

Issued every Tuesday and Friday

Published by
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročninas		Subscriptions:	
Za celo leto	\$4.00	For one year	\$4.00
Za pol leta	2.00	For half a year	2.00
Za četrt leta	1.25	For three months	1.25
Za Chicago, Kanado in Evropo:		Chicago, Canada and Europe:	
Za celo leto	\$4.50	For one year	\$4.50
Za pol leta	2.25	For half a year	2.25
Za četrt leta	1.50	For three months	1.50

Dopisniki so prošeni, da dopise pošljejo vedno malo prej, kakor sadnje ure predno je list zaključen. Za torikovo številko morajo biti dopisi v uredništvu najkasneje do petka zjutraj prejeli teden. Za petkovo številko pa najkasneje do srede jutra. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

POZOR! Številke poleg vašega imena na naslovni strani kažejo, do kodaj je plačana vaša naročnina. Prva pomeni mesec, druga dan, tretja leto. Obnavljajte naročnino točno.

Entered as second class matter, June 10, 1943, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

ODŠLA STA DVA MOŽA

Združene države so zgubile zadnje dni dva odlična politična voditelja. V presledku par dni sta preminula kar eden za drugim Mr. Alfred Smith in Mr. Wendell Willkie. Prvi je bil pristaša demokratske stranke, drugi pristaša republikanske stranke. Politična pripadnost nima pomena, dokler ta ne škoduje gotovim načelom splošnega narodnega blagostanja ter ljudski svobodi. Vobče so trenja med obema našima vodilnima strankama le v gospodarski in socialni politiki. Malokdaj gre za kaj drugega razen v prav izrednih časih, kakoršen je sedanjí vojni čas. Zdaj gre tudi za mednarodne zadeve in v teh moramo imeti jasno določene smernice.

Pokojni Mr. Alfred Smith je zrastel v prav posebnem okolju kot politični voditelj demokratov v New Yorku. Kot politik je bil obdarovan z mnogimi izrednimi lastnostmi. Njegova najlepša lastnost je bila, da je bil v politiki pošten. Služil je štiri termine kot governor največje države v Uniji, države New York. Leta 1928 ga je demokratska stranka nominirala za svojega predsedniškega kandidata. Dobil je nad 15,000,000 glasov, a zmagal ni. Porazil ga je Hoover, ki je dobil blizu 20,000,000 glasov. V tistih volitvah je zmagal nad Alfredom Smithom fanatizem, ki so ga prav spretno dvignile zlasti protestantske sekte. S Hooverjem je bila dežela pošteno kaznovana. Take krize, kakor je bila pod njim, narod dosedaj še ni doživel. Leta 1932 je bil nominiran za predsedniškega kandidata Franklin D. Roosevelt. Smith je bil užaljen radi tega in je šel, kakor je sam dejal, na "sprehod". Pozneje se ni mnogo oglašal. Enkrat se je oglašil tudi proti zgovornemu Rev. Coughlinu, ko je ta le preveč hotel vedeti o politiki in drugih raznih zadevah. Ni ga kritiziral kot duhovnika, ampak kot politika. Spor med njima pa je kmalu pojenjal. Alfred Smith je bil zelo upoštevan katoliški lajik. Sveti Oče Pij XI. ga je imenoval za svojega komornika. Pozneje je bil na važnih odličnih mestih. Kot politik, voditelj in državnik si je Smith nabral odlične zasluge in bo ostal med mnogimi v najboljšem spominu. Seveda kot človek je imel tudi svoje politične nasprotnike, kakor jih ima pač vsak politik. Je bil pač človek.

Drugi, ki je te dni kar na hitro zapustil svet, pa je bil eden mlajših novodobnih republikancev, Mr. Wendell Willkie. Ta je bil dolgo let preje navdušen demokrat. Šele pred nekaj leti je zajahal republikanskega slona in od tedaj jezdil tega. Na narodni konvenciji leta 1940 ga je republikanska stranka nominirala za svojega predsedniškega kandidata. Willkie je bil nekega novega tipa republikanec, ki se je morda razlikoval od demokratskih smernic le po imenu, v drugem pa ne dosti. Za Rooseveltovo socialno politiko se je skoro zavzemal, dasi je rad suval administracijo v hrbet, da v Beli hiši diši vse po srpu in kladivu, simbolu komunizma. Ni se strinjal z različnimi osebnostmi, v splošnem pa ni bil proti socialnim smernicam demokratske administracije, dasi je seveda imel kot politik v svoji torbi druge recepte za take slučaje. Zdaj med vojno je soglašal z administracijo. Glede ureditve povojnega sveta pa je imel svoje mnenje in ga je prav radikalno razvijal v posebnih knjigi, ki jo je spisal pod imenom "One World". Willkie je bil razborit, napreden politik, ki ni samo kimal pri starih načrtih in načelih, pač pa je vedno kazal svojo lastno podjetnost. Mnogi so bili mnenja, da bi bil Willkie prenovil republikansko stranko, ko bi mu bila dana prilika, in da bi bil iz nje napravil novo napredno stranko, ki bi postala na novo privlačna med narodom. Taka, kakor je zdaj, je še vedno v svojem zastarelem stanju mizernih Hooverjevih časov. Drugače so se pa Willkieja bali, da bi bil preveč diktatorski, ker razboritosti in odločnosti je lastoval precejšeno mero. Mnogi so bili mnenja, da bi Willkie ne bil slab predsednik. Zdaj se je umaknil iz politične arene za vedno.

Oha, tako Smith kakor Willkie, sta bila podjetna in pogumna voditelja. Nista pa imela sreče, da bi prišla na krmilo, po katerem sta stremela. O Smithu in o Willkieju je

skoro ves ameriški tisk laskavo komentiral te dni. Neki vodilni list je zapisal pogumno o Smithu, da se mu je leta 1928 zgodila krivica, ker ni bil izvoljen za predsednika. Poudarja nato, da bi se bila dežela pod njim najbrže izognila depresiji, v katero je prišla pod Hooverjem. Slabše bi pad pod njim ne moglo biti, kakor je bilo pod Hooverjem.

Tako ali tako, Smith in Willkie sta zdaj moža preteklosti. V analih ameriške politične zgodovine pa bosta ostala kot odlična politika voditelja.

SGT. VIC CERJANEC NA POTU DOMOV

Waukegan, Ill.

Pred par tedni je bila pri nas Miss Mary Janeš iz Chicage, tehta Sg. Viktorja Cerjanca, ki je že toliko zanimivih pisem poslal Am. Slovincu iz Nove Gvineje. Povedala je, da bo Vic kmalu prišel domov, te dni pa mi je poslala kartico, da je že na morju in da bo v kratkem doma. Vic in moj sin Tony sta se srečala na Novi Gvineji in Vic mi je takole pisal dne 17. avgusta:

"Vaše lepo pismo je prišlo danes in bil sem zelo vesel, da sem spet slišal o Vas. Tony me zdaj že precej časa ni prišel obiskat in ga pogrešam. Je imeniten dečko in četudi zelo trdo dela, se nikoli ne pritožuje. Kadar sva imela priliko, sva presedela skupaj po cele ure in se pogovarjala o domu in kako bova obiskovala drug drugega doma, ko bo vse to v kraju.

"Če bom zadosti srečen, da pridem domov, ste lahko gotovi, da se bom tudi pri Vas oglašil. Vašega zavoja še nisem prejel, pa ga prav težko pričakujem in — prav lepa hvala.

"Tony me gotovo zelo hvali v svojih pismih, pa nikar vsega ne verjemite. Šla sva pa skupaj k maši ob vsaki priliki, kadar je kakšen duhovnik prišel sem; vesela sva bila, da sva to lahko storila."

Kakor se je g. urednik lahko na svoje oči preprical, naš sin Tony meni in očetu pogosto piše in vedno v slovensčini. Tudi izrežem dopise slovenskih fantov vojakov iz Am. Slovenca in mu jih pošljem. On in Vic sta videla vse, kakor je bilo priobčeno o njihju dveh in drugih, in sta bila zelo vesela tega. Tony gre, kadar le more, na postajo Rdečega križa. Pravi, da znajo tam napraviti imenitno kavo, veliko boljše kot pa domači vojaški kuharji. Dokler je mogel, je šel tudi Viktorja obiskat skoraj vsak drugi dan, posebno če niso imeli preveč dela ponoči. Dne 29. avgusta nam je pisal iz Nove Gvineje med drugim:

"Ravno sem dobil razvite slike nazaj iz Avstralije in vam jih pošiljam. Posnete so bile ob neki priliki, ko sem šel obiskat Viktorja v letalsko pristanišče. Tukaj lahko vidite njegov aeroplan, pred katerim stojiva. Vic je ravno motor spremenil. Na drugi sliki pa vidite, kako smo se kopali. Kakor vidite, je Vic velik fant, večji kot jaz. (Opomba uredn.: Poslano sličico ne kaže priobčiti, kakor je zanimiva, ker je take vrste, da bi bila v listu premalo jasna.)

"Danes je spet hudo vroče in težko nam je spat. Delamo namreč ponoči, od polnoči pa do osmih zjutraj. Sedaj dobivam precej pošte. Danes so nam tudi dali "candy" in cigarete. Nekaj časa bomo spet lahko kadili. Komaj čakam, da dobi pipico, ker imam tudi dosti tobaka za pipo.

"V Evropi izgleda dobro in da bo tam kmalu minilo. Upam, da bo tam vse končano v oktobru to leto. Pa tudi Japoncu že precej trda prede in mora gledati, da ne zgubi hlač. On bo na tleh drugo leto ta čas.

"Ali mi lahko pošljete nekaj take izsušene nudelčne juhe,

ki pride v pismih? Vprašajte v AP trgovini. Je zelo okusna, prav tako kot kurja juha. Sinoči smo zavreli tri kvarte vode in smo tisto zmes noter stresli. Je bilo res dobro.

"Dajte izdelati tiste slike mene in Viktorja, da jih bom imel za spomin. V kratkem vam bom poslal spet druge. Vaš sin Tonček."

V svojih pismih Tony pogosto omenja Viktorja, ki pravi o njem, da je dober in postrežljiv fant in da ga ima zelo rad. Proti koncu avgusta nam je poslal zavojček, v katerem je bil japonski spominek. Isti dan nam je pa Viktor poslal spominek iz Avstralije, kjer je bil tedaj ravno na dopustu.

Sgt. Viktor Cerjanec pride toraj te dni domov. Da bi se le še moj sin Tony tudi kmalu povrnil. Njegov sedanjí naslov je: Cpl. Tony S. Keber, 6147793, Co. A, 1881 Arn. Eng., A.P.O. 159 c/o Pm. San Francisco, Calif.

Vse čitatelje lepo pozdravlja
Mrs. Jennie Keber.

POROČILO IZ MICHIGANA

Manistique, Mich.

Po dolgem času se spet oglašam s par vrsticami.

Dne 1. oktobra je tukaj preminil rojak George Pečarič v visoki starosti 82 let in 5 mesecev. Doma je bil iz vasi Čurilce pri Metliki v Beli Krajini. V Ameriko je prišel pred dolgimi leti in sicer v Joliet, Ill. Bil je tudi član društva sv. Cirila in Metod št. 8 KSKJ v Jolietu. Tukaj v Manistique je prebival čez 40 let. Bil je dober svoji družini in skrben gospodar. Pogreb se je vršil 4. okt. iz doma na 130 Elk St. v tukajšnji cerkvi sv. Frančiška. Zupnik B. J. Shevers je bral sv. mašo in opravil pogrebne molitve na pokopališču. Pokopan je zraven soproge, ki mu je umrla pred tremi leti. Tukaj zapuščila sina in dva vnuka, v Escanaba, Mich., tudi sina in štiri vnuke, in Britiški Kolumbiji v Kanadi nečaka Franka Pečariča, v Steeltonu, Pa., pa nečaka Antona Plesca. Naj v miru božjem počiva.

Dne 23. sept. je tukajšnja župnija sv. Frančiška obhajala 60-letnico obstoja. Zjutraj ob 8. uri je bila sv. maša z leviti. Zupnik Rev. Shevers je maševal, asistiral pa sta pomožni zupnik in Rev. Sromansky, porodu Slovak, tukaj rojen, ki pride sem večkrat v letu ob raznih slovesnostih. Zupnik Shevers je na tej župniji 35 let, to je od leta 1907-1908. Najprej je nekaj predelal in povečal cerkev. Leta 1914 je sezidal 8-razredno šolo, v kateri poučujejo otroke sestre frančiškanke. Nato je sezidal hišo za sestre. Ako sem prav poučen, je stala \$14,000. Kupil je tudi nekaj parcel zemljišča. Župnija je brez dolga, četudi je cerkev res stara in lesena in ravno tako župnišče, toda župnik je dober gospodar. Rekel je, da bo treba novo cerkev zidati, toda predno bo mogoče začeti, mora biti vsaj polovica denarja na roki, da ne bo šla večina dohodkov za obresti na posojeni denar. Zato je začel takozvani New Building Fund, za katerega se pobira vsako prvo nedeljo v mesecu.

Farani darujejo, kakor pač kdo premore ali zasluži. Naj še omenim, da je tukaj samo ena katoliška župnija za vse katoličane.

Nekako prve dni septembra sem imel pa obiskovalca prav iz Chicage, Ill. Prav eleganten je bil. Rekel je, da se mu pravi Mr. John Grad. No, pa hvala za obisk, Mr. Grad, le žal, da je bila tisti čas tako huda suša v spodnjem štuku. Drugkrat pridite po sv. Mihaelu.

Pozdrav vsem čitateljem Am. Slovenca.

A. Krašovec.

O POKOJNEM PRIJATELJU IN BODOČIH VOLITVAH

Milwaukee, Wis.

Najprej naznanjam, da je Mr. Frank Dockl, dober naročnik Am. Slovenca in prav tako Novega Sveta, dne 26. sept. za vedno zaspal. Dne 9. sept. ga je bil zadel mrtvoud po levi strani, nakar je bil v bolnišnici sv. Luke 17. dni. Bil je naš dober prijatelj in je bil tudi dalj časa na stanovanju pri nas. Bil je dober katoličan. Uposlen je bil več let pri znani Seaman Body korporaciji. Rojen je bil 24. marca 1885 v Borovcih, fara Moskanje, okraj Ptuj, in prišel v Ameriko 15. junija 1913; ves čas je bil tukaj v Milwaukee. Znan je bil kot dober delavec. Pokopan je na Holy Cross pokopališču. Toraj hvala župniku Rev. Father Antonu Schirferju za lepo opravljene cerkvene obrede, in pogrebniku Mr. John Jelencu za lepo pogrebniško oskrbo. Enako pogrebem in vsem, ki so darovali za sv. maše, in sodelavcem od Seaman Body kluba in CYO unije podr. 75, ki so poslali cvetlice in unijsko zastavo, kakor tudi vsem onim, ki so ga prišli kropit in molit za njegovo dušo ter so ga spremili na pokopališče. Vsem skupaj lepa hvala. Tukaj ni imel nobenih sorodnikov. Njegova zapuščina, kar bo ostalo ko bodo kriti vsi stroški za zdravnik, bolnišnico, pogreb, grob itd., bo poslana po vojni v staro domovino, kjer prebivajo dve sestri in brat, ki ima družino. Nekdo izmed teh bo gotovo še živ ostal. Pokojnemu prijatelju naj Bog da večni mir in pokoj.

Blíža se čas, ko bomo izbrali in izvolili velike moze in voditelje naše domovine Zedinjenih držav za prihodnja štiri leta. Kar nas je delavec dobro vemo, kako je bilo prej, ko je imel oblast Hoover in republikanci. Banke so pokale, dela ni bilo, vse je bilo na miloščini, plačitelj davkov pa plačuj, dokler imaš kaj cvenka, potem ti pa dom vzamejo, ti pa pojdi kamor veš in znaš s trebuhom za kruhom. Tako so republikanci ljubili nas delavce, zdaj pa cez demokrate kričijo in ljudstvo slepijo in se zopet pripravljajo za nekaj podobnega, če jim bo uspelo, pa upajmo, da jim ne bo. Zdaj pa malo premislimo, kaj je naš dober voditelj F. D. Roosevelt naredil za nas delavce. Ves čas je bil na strani delavcev, je še zdaj, in upamo, da bo še za naprej, če bo izvoljen. Saj še dobro vemo, kako je bilo v začetku, ko je on prišel na krmilo države, kako si je iz vseh moči prizadeval, da bi več ljudi imelo delo in zaslužek in kako se je stalno trudil, da bi bilo bolje preskrbljeno za delavce in bi se izboljšalo njihovo stališče. Ali križ je, ker dandanes celo nekateri delavci sami na vse to pozabljajo in poslušajo lepe besede praznih obljub; tudi nekateri Slovinci so med takimi. Delavci bi lahko imeli v tej naši novi domovini vse kar mogoče ugodno urejeno, ko bi se vedno vsi posluževali svojih pravic, poslušali svoj razum, in se ne dali nikomur potegniti za nos, to je, ko bi se bili kaj naučili iz tistega, kar je bilo še pred ne tako dolgim časom. Naš sedanjí voditelj ima skušnje, v katerih ga nihče drugi v Ameriki ne presega. Bolj kot drugi je spo-

soben voditi našo deželo v teh resnih in zapletenih časih. Poleg vsega drugega pa je vsa ta leta, ko ima oblast v rokah, dokazal, da ima srce tudi za navadnega človeka in delavca. On ne potrebuje priporočila, ker ga priporočujejo njegova dejanja. Boljše je, da se njemu zapupamo, kakor pa komur koli drugemu. Zato, slovenski volilci, vsaj mi bodimo hvaležni, poslušajmo svojo pamet in volimo vsi od prvega do zadnjega, kakor nam narekuje pamet in srce!

John Vidergar.

SREČANJE PO DOLGIH LETIH

Popisala Anna Gornick

(Konec)

Butte, Montana.

Tretji dan je moral iti naš George nazaj v Cleveland na svoj dom. Hvala lepa, George, da si bil prišel in da smo se videli vsaj za malo časa po tolikih letih. V torek zvečer je pa prišel moj mož nazaj iz konvencije. Smo do sobote večera obiskali številne naše znanee in znanke in moje bratrance. Prišel je bil v petek večer iz Chicage Joe Zlogar, to je mojega moža sestre moža brat. Bil je z nami do nedelje, da smo šli vsi trije proti Chicagi. A v soboto večer so se prišli pozdravit in posloviti naši dragi rojaki. Bili smo pri Mr. in Mrs. Železnik. Tja so prišli Mr. Pete Ancel in Mr. Joe Ancel, Mr. Pete Plut, Mr. in Mrs. Stanley Gregorič, hčerka moje pokojne drage prijateljice, katero sem pestovala v domovini, Katarine Videčič. Njen grob sem obiskala, nje pa nisem našla med svojimi dragimi, zato sem našla njeno dobro hčerko in njenega moža. Obiskali so nas tudi Mr. in Mrs. Rus in moj bratranec George Plute. No, ločili smo se pozno v noč. Zjutraj smo zapustili ob 9. uri meni tako priljubljeno mesto Joliet. Tja je še prišla moja ljubljena prijateljica Mrs. Železnik. Poslovili smo se od vse Petričeve družine še enkrat, in Mrs. Petrič ter Mrs. Železnik sta počakali, dokler ni bus izginil za ovinkom. S težkim srcem smo se ločili, ali kaj smo hoteli? Vedeli smo, da nam ni biti skupaj. Zatorej srčna vam hvala, vsi dragi prijatelji, rojaki in znaneci v Jolietu, kateri koli ste nas prišli obiskat in katere smo mi obiskali. Lepo se zahvalimo mojemu bratranecu in sestrični Mary Gospič. Vsem se lepo zahvalimo za vso potrebo in prijaznost. Želim, da tudi vi pridete katerikrat v naše kraje; ako prav so bolj mrzli in gorati, so zdravi in prijazni. Želim, da bi vam mi mogli sporniti kaj za vašo potrebo in prijaznost. Posebno se srčno zahvalimo mojim dragim prijateljicam Mrs. Železnik in Mrs. Petrič, ki sta z nami hodili ih čas gubili. Želim, da pridete ve do mene, dokler smo žive. Tudi jaz vas bom vodila okrog naših znaneev in prijateljev, četudi vam ni dosti znanih med njimi. Lepa hvala Mr. Železniku in tebi, ki si bil tudi zaposlen, da si nam prinašal pijačo. Srčna hvala vsem.

No, v Chicago smo prišli z Joe Zlogarjem ob 10. uri. Celi dan do večera smo bili z njim in nas je vodil okoli, saj sami ne bi znali napraviti koraka v tem velikanskem mestu. Lepo se i tebi zahvalimo, Joe, za vso prijaznost.

Proti domu smo vzeli pot skozi Colorado, ker sem želela obiskati svojo sestro Mrs. Compton. Videla sem jo pred tremi leti, ko je bila tu pri nas, a rada bi bila videla, kje prebiva, ker stanuje že 47 let v lepem mestu Longmont, Colo., to je 35 milj od Denverja. Našli smo jo zdravo in vesela je bila, da smo se zopet srečali. Tam prebiva tudi naša sosedka in prijateljica iz domovine Mrs. Moronich. Z njo si vedno dopisujemo in nas je povabila, naj jo obiščimo. (Dalje na 3. str.)

DOGODKI

med Slovinci po Ameriki

Žalostna vest iz domovine

Cleveland, O. — Alojz Malovič je prejel potom Rdečega križa iz stare domovine vest, da mu je v Ponikvah pri Dobrem polju umrla 7. novembra 1943 ljubljena mati Marija Malovič v visoki starosti 80 let. Doma zapuščila sina Jožeta, v Clevelandu pa sina Alojzija in hčer Margaret omož. Tomažin. Sin Anton Malovič je pa umrl ravno isti mesec 1943. Pokojna Malovičeva mamica so živel pred leti v Clevelandu.

Kapitan A. M. Stefanich padel za domovino

Bradley, Ill. — Mr. in Mrs. Matthew Stefanich sta prejela od Vojnega Oddelka pretresljivo poročilo, da je bil njun sin Capt. Anthony M. Stefanich, ki je služil pri padalcih, dne 18. septembra ubit v bojih v Hollandiji.

Ta izguba je hudo zadela ne samo starše, temveč tudi sorodnike in prijatelje družine. Pokojni Tony ni bil samo vzgleden sin, temveč tudi izboren vojak in poveljnik redkih lastnosti, ki je kar najskrbneje varoval življenja podrejenih vojakov, a svoje lastno je končno žrtvoval za domovino. Bodi slava njegovemu spominu. Bil je brez dvoma eden najvrlejših sinov ameriške Slovenije. Osobite Am. Slovence izraža staršem svoje sožalje.

Povišan

Library, Pa. — Znani odvetnik Frank R. Bolte je bil odlikovan za svoje odlično delo v armadi Združenih držav in 13. sept. promoviran od prvega poročnika do kapitana.

Cpt. Bolte je služil izven Amerike 9 mesecev, potem pa je bil vsled svojega vzornega delovanja kot pomočnik pri armadni sodnji poslan v sodniško šolo v Ann Harbor, Mich., ki jo je dovršil v novembru 1943. Od tedaj je napredoval, da je zdaj divizijski sodnik. Želimo mu obilo sreče še za naprej, predvsem pa, da bi se mogel kmalu povrniti v civilno življenje domov k svojim dragim.

Novice iz Minnesote

Aurora, Minn. — Družina Frank in Mary Kocjan sta prejela žalostno vest, da je bil sin Pfc. Frank J. Kocyan dne 11. junija ubit na Francoskem. Služil je pri padalcih. Pri vojakih je bil skoraj tri leta, čez morje pa so ga poslali septembra 1943 in je bil v Angliji, dokler se ni začela invazija. Zapuščala žalujejo starše, tri sestre in tri brate, izmed katerih je eden pri mornarici, dva pa pri armadi, sedaj na Južnem Pacifiku. Brat Joseph je bil večkrat bolan in je imel malarijo, zdaj se pa spet bje z Japonci.

Tudi družina Žagar je dobila žalostno vest, da je bil njun sin ubit na Francoskem. Iz Aurore jih je že lepo število padlo za domovino.

Rojakinja umrla

Milwaukee, Wis. — V La Feria, Texas, je 22. septembra umrla Mrs. Julia Perme, stara 59 let in doma iz Velikih Lašč na Dolenjskem. Živela je prej v Milwaukee, zadnjih 13 let pa v Texasu, odkoder je bilo njeno truplo pripeljano v Milwaukee in pokopano na Arlington pokopališču. Poleg soproga Johna zapuščala še dve sestri, Mrs. Steve Medved in Mrs. Ludwig Babich v West Allisu.

Nov grob

Wadsworth, Ohio. — Tukaj je umrl Andrej Segar, star 74 let. Zapuščala brata Mihaela.

PAPEŽ IN UREDITEV SVETA

Rev. Julij Slapiak

Premalo pozornosti je posvetil naš tisk papeževim besedam, ki jih je sveti Oče govoril vsemu svetu o priliki pete obletnice sedanje vojne. Sicer je minilo od takrat že nekako mesec in pol, ko je papež govoril na radio, pa ni kakor še ni prepovedano, da se ustavimo pri njegovih besedah. Živimo v časih, ko ves svet ugiba, kako bo po tej vojni, koliko bodo stvari ostale po starem in koliko se bo naredilo "po novem". Svet se vsaj deloma zanima tudi za to, kaj in kako misli papež, da naj bi bilo po tej vojni.

Ravno v svojem prej omenjenem radijskem govoru je papež zelo jasno povedal, kaj je po njegovem mnenju najbolj potrebno za trajen mir na svetu in za blagostanje človeštva. V prvi vrsti poudarja papež, da ne bo nič bolj na svetu, ako ne bo med ljudmi in narodi več odkritostnega sodelovanja za zboljšanje družabnih razmer. Zavladati morajo taki zakoni in postave, ki bodo bolj v soglasju z zahtevami človekove narave. Vsi ljudje, ki so le količkaj dobre volje, morajo sodelovati, ali skupno delati, da pride na svet boljši socialni in gospodarski red.

Kar se tiče katoličanov, poudarja papež, da se ne smejo braniti sodelovanja z nekatoliškimi mislečimi, ako ti niso naravnost nasprotni temeljnim katoliškim načelom. Seveda, ako pa tega ni, se mora sodelovanje prekiniti, zakaj proti načelom krščanstva katoličan ne more nikjer sodelovati.

Nadalje je papež jasno izrekel besedo o krščanskem razumevanju o privatni posesti. Privatna posest je v tem, da je tvoja hiša ali farma res tvoja in ne pripada nikomur drugemu. Ravno tako tvoja trgovina, tvoja tovarna ali tisti denar, ki si ga polagoma privarčeval. Kakor znano, pravijo nekateri, da bi se morala pravica do privatne posesti odpraviti, ker iz nje izvira — kapitalizem.

Toda krščansko brani pravico do privatne posesti. S tem pa seveda ni rečeno, da si lahko vsakdo nabere ali naleže ogromnih dobičkov, pa ima enako pravico do njih kot kak hišni posestnik do svoje hiše. Tak nauk bi bil v resnici kapitalizem, toda krščanstvo tega ne uči.

Kaj pa uči krščanstvo? Papež je povedal:

"Obsodbo zasluži misel, da si sme človek nabirati neomejene bogastva in ga po svoje uporabljati brez vsakega ozira na občni blagor."

To se pravi, da ne ravna prav človek, ki se valja v svojem bogastvu, poleg tega se pa prav nič ne vznemirja, ako tisoč drugih ljudi živi v revščini — na njegov račun! Ne ravna prav, kdor gleda le nase, za občni blagor drugih ljudi se pa nič ne mení.

To je torej tista zlata sreda, ki jo uči krščanstvo, ki obsoja odpravo privatne posesti, na drugi strani pa tudi preveliko kupičenje privatne posesti v rokah enega človeka ali kompanije.

Zato je papež še nekaj več povedal. Poudaril je, da ima država resnično pravico, da se vtakne vmes, kadar se je kje nakopičilo preveč bogastva, ker vsako tako nakopičenje brez dvoma škoduje občnemu blagru. In država je zato tu, da skrbi za občni blagor in ga pospešuje. Ni torej res, da krščanstvo odreja državi vsako pravico poseganja v zadeve zasebnega človeka. Toda na drugi strani krščanstvo ne dopušča, da bi se komu vse vzelo in bo njegov nadaljni obstoj postal odvisen le od države, ki naj bi zanj skrbel. Človek ni mašina in je poklican, da iz lastnega nagiba skrbi za svoj lastni napredek in za napredek svojega bližnjega.

Očitajo papežu in Cerkvi sploh, da se poteguje za kapitalizem in je torej "reakcionar". Zato ji to očitajo, ker ne prizna in ne more priznati, da je zasebna last "tatvina", kakor uči socializem, oziroma komunizem. Ne, tega Cerkev ne prizna. Prav enako pa ni res, da se Cerkev s papežem poteguje za to, da bi se vrnil na svet kapitalizem do sedanjih stoletij, ki je kopicil bogastvo v rokah nekaterih "izvoljenih" do skrajnih mej, razne nemaniče pa pustil v strašni revščini. Kapitalizem te vrste je Cerkev že stokrat obsodila.

Če pa na drugi strani Cerkev nasprotuje temu, da bi država imela lastninsko pravico nad vsem imetjem, posamezne državljanji pa bi ne smeli ničesar svojega imeti — kdo med vami bo rekel, da je to "reakcionarstvo"? Jaz že ne!

VSE DELE JE TREBA POZNATI

Jack Butler, star 11 let, iz Chicago, se je prostovoljno ponudil, da na njem preizkusa, kako uspešno je nazorno veščanje v vojni proizvodnji. Potem ko je proučil fotografske slike 500 vsakovrstnih delov in kosov, iz katerih sestoji "aircraft injection carburetor", ga je vzeo samo 90 minut, da jih je pravilno sestavil skupaj. Prizor je posnet iz Bendix tovarne v Illinoisu.

IZ SLOV. NASELBIN

(Nadaljevanje z 2. strani)

obiščemo. Ko smo se sestali, sem samo rekla: "No, zdaj smo tu. Videli se nismo 33 let." Presenetili smo jo, da prvi trenutek ni mogla reči kakor: "Anna in Mark, ste li vi tu?" Pa sem rekla: Da, Katka, res smo mi."

Tako smo se spet srčno pozdravili. Njenega moža ni bilo doma; bil je na delu. Sestali smo se zunaj na vrtu, potem pa nas je peljala v hišo. Malo smo se oddahnili, ona pa nam je naenkrat vsega pripravila jesti, česar smo bili ravno potrebni. Dosti smo imeli drug drugega spraševati in si povedati. Šli smo pogledat še k Mrs. Major. Tudi ona je iz suhorske fare. Nas je tudi lepo in veselo sprejela in nam postregla. No, zvečer je prišel Mr. Moronich iz dela; prej ga nismo poznali, sedaj smo se pa še z njim dobro imeli. Prišla je Mrs. Major z možem in sinovi; tudi njega nismo prej videli. Vsi smo ostali pozno v noč skupaj. Mrs. Moronich je vesela žena in morali smo skupaj nekaj naših pesmic zapeti, kakor tisto "Ptički, jaz vprašam vas" in "Soča voda je sumela". Tako nam je hitro prešel večer, da smo se razstali in šli počivat z Mr. in Mrs. Major.

Zjutraj smo zapustili mesto Longmont in prišli v Denver ob 12. uri. Vlak je šel pa ob 6. uri zvečer naprej, zato smo pa zeli taxi in šli obiskat poznanega in spoštovanega rojaka Mr. Popoviča, ki vodi slovensko dvorano v Denverju. On je priljubljen človek pri vseh in prijazen v vsakim. Pri njem smo se bili ustavili pred tremi leti, ko smo šli iz pogreba iz Crested Butte, Z veseljem smo se sestali in pozdravili. Lepo nam je postregel. Pravil nam je, kako je bil v domovini pred petimi leti in našel starše žive in kako so bili veseli. Solze so me polile, ker poznala sem dobro njegove starše in celo delala sem dostikrat pri njih. Povedal nam je tudi, kako je padel v vojni sin od Mr. in Mrs. Savoren, ki je bil njihov edini otrok. Žal, da jih nismo mogli obiskati. Spet je kmalu pretekel čas in zapustili smo morali Denver. Mr. Popovič nas je zapeljal na postajo, zraven nam pa še naredil dobre sendviče za vožnjo po železnici, ker na vlak ni moči dobiti jesti. Lepo se ti zahvalimo, Mr. Popovič, za vse skupaj. Želim, da se kdaj oglasiš pri nas, kot si obljubil svojo ženo, da vam tudi mi postrežemo kot dobri prijatelji. In srčna hvala tebi, Mrs. Moronich, za vso lepo postrežbo in fino posteljo, in Mr. in Mrs. Major za prijazen obisk.

In Mrs. Major boklonaj za sliče, ki sem jih natrgala na tvojem vrtu. Naj še omenim, da je mesto Longmont prijazno in lepo mesto, kjer imajo lepe in prijazne domove. Rekla mi je "Mrs. Moronich, da raste vse po drugo na vrtilih."

No, potem smo odrinili proti našemu domu, ali na vlak je bilo tako tesno, da smo morali vzeti bus, ko smo imeli še 465 milj do doma; tudi smo morali po cele ure čakati.

V teh 14 dneh smo videli lepe kraje in drage prijatelje in znance, ali ko se človek odpravi proti svojemu domu, kjer ima dom, otroke in znane sosedo, komaj spet čaka, da pride domov. Ko smo na raznih postajah čakali, mi je prihajala na misel ona mila pesmica:

"Sred hribočkov prijetnih je ljubi moj dom,
nikoli od njega podal se ne bom,
pri svojih otrokih najrajši živim,
umreti med njimi se nič ne bojim."

No, sedaj smo doma že tri tedne in moramo zateči, kar smo zakasneli. Zatorej srčni zbogom, vsi dragi prijatelji in znanci, in lep pozdrav vsem čitateljem Am. Slovenca!

Mark in Anna Gornick

NE POZABITE ŠTEVILKE POŠTNEGA OKROŽJA!

Chicago, Ill.

Trgovci in profesionalisti vedo, kako važno je za dostavljanje pošte in koliko hitreje bo ta dostavljena, če na pismih in zavojih zapišejo tudi številko poštnega okrožja, kamor spada oseba, kateri je pošiljka namenjena. Tako ima na primer svetostefanska okolica, ki spada v področje Pilsen postaje na Ashland Ave., številko "8". Ta številka naj bo vedno napisana na naslovu za besedo "Chicago" takole "Chicago 8, Illinois". Vsaka poštna postaja v Chicagu ima drugačno številko. V katero poštno okrožje kdo spada, lahko vidi, če pogleda svojo "Voter's Identification Card". Če pa ne veste številke poštnega okrožja za osebo v Chicagu, ki ji želite pisati ali kaj drugega poslati po pošti, se pa blagovolite obrniti za obvestilo na Postmaster, Room 409, Main Post Office, 438 West Van Buren Street, Chicago 7, Illinois. Toda vprašajte takoj zdaj; kasneje bodo uradniki najbrž preveč zaposleni z drugim delom, da bi vam mogli dati taka posebna pojasnila.

Kakor rečeno, businessmeni se zavedajo, kako važno je, da zmeraj dodajo na naslovih tudi številko poštnega okrožja, ker dobijo valed tega toliko hitrej-

šo in boljše postrežbo; navadni ljudje pa, ki pišejo svojim sorodnikom ali prijateljem, pa največkrat ne dajo tistim, katerim pišejo, številke svojega poštnega okrožja, da bi jo ti lahko rabili, ko jim odgovarjajo, niti ne napišejo na pismo številko poštnega okrožja tiste osebe, ki ji pišejo.

Ta številka je majhna stvar, pa je zelo važna o vsakem času, najbolj pa tedaj, ko pritisne naval pošte za prazniško dobo. Blagovolite torej sodelovati tudi v tem oziru s svojim poštnim uradom, ker bo v vašo lastno korist.

KOLENDARČEK ZA ODMERJANJE

Do kedaj so veljavne znamke za racioniranje?

Sladkor—Znamke št. 30, 31 32 in 33 so veljavne vsaka za pet funtov sladkorja, do preklica.

Znamka št. 40 je veljavna za pet funtov sladkorja za vkuhanje konzerv, in sicer do 28. februarja 1945.

Meso, maščobe.—Rdeče znamke A-8 do Z-8 in A5, vse do K5 so veljavne do preklica. Do 29. okt. ne bo nič novih rdečih znamk prišlo v veljavo.

Procesirano sadje in zelenjava—Modre znamke A8 do Z8 in A5 do R5 so sedaj veljavne do preklica.

Gasolin—V 17 državah na vzhodu, je kupon A-11 veljaven do 8. novembra. V drugih državah je v veljavi kupon A-13 v novi A knjigi in sicer vsak za 4 galone, vse do 21. dec.

Čevlji—Znamki št. 1 in 2 z aeroplanom v knjižici št. 3 ste veljavni do preklica.

DEVETDNEVNICA K SV. JUDE

Očetje klariti od National Shrine of St. Jude, 3208 E. 91st St., Chicago, Ill., nam pošiljajo naslednje vrstice v objavo:

"Letna devetdnevnica pred praznikom sv. Jude, patrona brezupnih slučajev, v naši cerkvi v Chicagu, bo posvečena ameriški mladini v vojaški službi. Od vseh strani dežele bodo pobožni častilci sv. Jude poslali svoje prošnje, da jih položimo na oltar sv. Jude in se jih spomnimo pri molitvah tekom rovine. Molitve za drage daleč od doma, molitve za pravičen in trajen mir bodo z zaupanjem položene k nogam kipa sv. Jude, apostola.

"Slovesna novena se bo začela 21. oktobra. Zadnji dan, 29. oktobra, pride ravno na praznik Kristusa Kralja, in udeleženci pri noveni bodo prosili Zveličarja, naj po priprošnji sv. Jude podeli našemu narodu in vsem narodom tisti mir, ki ga samo On more dati.

"Rev. James E. Shevlin, znan po celi deželi kot predsednik pri national Council of Catholic Hospital Chaplains kakor tudi kot izkušen govornik, bo pridigoval med noveno.

Rev. James E. Shevlin

"Tega sv. Jude je bila organizirana in kanonično vpostavljena v 1929. Narodno svetišče sv. Jude je v rokah Očetov Klaritov, ki so tudi znani kot Misijonski sinovi brezmadežnega srca Marijinega. Father C. M. F. je ravnatelj svetišča."

NAZNANILO IN ZAHVALA

Globoko potni valed velike žalosti naznanjamo vsem našim sorodnikom, prijateljem in znancem prežalosno novice, da je po dolgi in mučni bolezni za vedno zatisnila oči nam čez vse draga in ljubljena ter nepozabljena soproga in mati

MARIJA MRAMOR

Pokojna je bila rojena v Zapotoku pod Koreškcom, fara Ig pri Ljubljani, Jugoslavija. Umrila je 13. septembra 1944 in je bila pokopana 16. septembra po katoliških obredih na Rose-lawn pokopališču. Ob smrti je bila stara 65 let.

Globoko se zahvaljujemo našemu častitemu duhovniku Daniel Gaidica, ki so je hodil obiskovati v bolnišnico in jo sprevedel sv. zakramenti, darovali za njo peto sv. mašo in jo spremil do groba. Zahvaljujemo se tudi Mr. John Germu glavnemu predsedniku KSKJ, ki je tako lepo in milo pel pri pogrebnih sv. maši, da so vsakemu moglo priti solze v oči. Lepa hvala tudi Miss Catherine Koller, ki je igrala na orgle in spremljala Mr. Germa. Lepa hvala tudi Mrs. Frances Adamich in njeni hčerki Evelyn, ki sta prišli na pogreb iz Leadville, Colo., in Mrs. Johanna Sterle in njenemu sinu Rudyju iz Salida, Colo. Globoko se zahvaljujemo Mrs. Louise Piserchio in Frances Prelesnik, kakor tudi Mrs. Petkovšek, mlajši, ki so nam stregle in nam bile v tolažbo ob času pogreba. Lepa hvala vsem tistim, ki ste jo prišli obiskati in molit k njeni krati. Globoko se zahvaljujemo Mrs. Frances Volk, ki je molila naprej rožni venec osem dni. Lepa hvala vsem tistim, ki ste spremljali Mrs. Volk in hodili molit za našo pokojno soprogo in mater. Globoko se zahvaljujemo tudi mojim bratom Antonu Mramor in njegovemu sinu Antonu Mramor in njih družini, in Franku Mramor in njegovi soprogi, vsi iz Cleveland, Ohio. Vsi so nam poslali svoje globoko sočutje potom telegrama in zraven tudi za sv. maše in cvetlice. Globoko se zahvaljujemo vsem tistim, ki so v blag spomin okrasili krsto s cvetlicami in vencii. Lepa hvala dr. Marije Pomagaj št. 42 A. B. Z. in njenemu tajniku Franku Ruper, ki se je trudil in preskrbel pogrebu. Hvala tudi tistim, ki ste jo nosili. Lepa hvala dr. Mariji Pomagaj št. 173 H. B. Z. in članicam, ki ste jo spremile do groba. Priročna hvala tudi Mrs. Margaret Kosjan za njen lep in krasen govor na grobu pokojne v zadnji spomin in slovo. Priročna hvala tudi članicam S. Z. št. 3, ki so jo tako krasno spremljale s svečkami od pogrebneke in cerkev in do groba, in ji izkazale sadnjo čast v slovo. Za cvetlice in vence so darovali:

Wire Mill Employees, Mch Shop, Spike Mill Employees, National Broom Shop, I. B. and W. M. U. Local 77, Mr. Johnson and Mr. Wydick, Mrs. Johanna Sterle, Salida, Colo., Mr. in Mrs. John Pachak in družini, Mr. John Gorsich in družini, Mr. Frank Baudek and Daughter, May, June in Geraldine Mramor, Irene Soldberg, Helen Lesar, Bertha Perchinsky, Fabian Floral Co. and Joe Mohar, Mr. in Mrs. Joe Hrobak, Mr. in Mrs. Ludwig Yoxey, Albert in Lillian Germ, Mr. in Mrs. Charles Norick, Mr. in Mrs. John Erjavec Sr., Mr. in Mrs. Frank Ruper, Mr. in Mrs. Joe Prelesnik, Mr. in Mrs. Louis Mramor, Mr. in Mrs. Joe Mramor, Mr. in Mrs. John Peterlin. Za sv. maše so darovali: Mr. in Mrs. Joe Peterlin, Chicago, Mr. in Mrs. John Likovich, Chicago, Mr. in Mrs. Henry Clarke, Chicago, Mr. in Mrs. Alexander Obrut, Chicago, Mr. in Mrs. Frank Mramor, Cleveland, Mr. in Mrs. Anton Mramor Sr., Cleveland, Mr. in Mrs. Anton Mramor Jr., Cleveland, Mrs. Johanna Sterle, Salida, Mr. in Mrs. Joe Drobnick, Salida, Mr. Jerry Intiher, Salida, Miss Albina Sterle, Denver, Mr. in Mrs. Frank Adamich, Leadville, Mr. in Mrs. George Savoren, Leadville, Mr. in Mrs. Frank Steblay, Leadville, Mr. in Mrs. John Videtich, Leadville, Slovenska ženska zveza št. 3, društvo Marije Pomagaj št. 173 HBZ, Rev. A. J. Miller, St. Francis Pastor, Mr. in Mrs. Stanley Brunjak, Mr. in Mrs. Stanley Gačnik, Edward Peterlin, John, Edward and Donald Peterlin, Mr. in Mrs. Frank Gačnik Sr., Mrs. Rosalie Kochevar, Mrs. Anna Tesak, Mrs. Mary Kochevar in družini, Mr. in Mrs. John Novak, Mr. in Mrs. Joe Volk, Mr. in Mrs. Charles Widmar, Mrs. Louise Babich in družini, Mr. in Mrs. Frank Prince, Miss Mary Ann Volk, Mr. in Mrs. Frank Volk, Mr. in Mrs. Louis Anzick Sr., Mr. in Mrs. Joe Anzick in sin, Mr. in Mrs. Leo Sabosky, Mrs. Frances Verbich, Mr. in Mrs. Jake Dolgan, Mr. in Mrs. Alex Prelesnik, Mr. in Mrs. Anton Prelesnik, Mrs. Josephine Meglen, Mr. in Mrs. Louis Rasper, John in Rose Kaplan, Mrs. Margaret Kosjan, Mr. in Mrs. Stanley Zakrajsek, Mr. in Mrs. Anton Kralich in družini, Mr. in Mrs. Frank Gačnik Jr., Mr. in Mrs. John D. Butkovich, Mr. in Mrs. Andrew Petros in družini, Mr. in Mrs. John Erjavec Sr. in družini, Mr. in Mrs. Anton Egan, Miss Frances Mohar, Mr. in Mrs. John Pauchek Sr., Mr. in Mrs. Frank Petkovšek Sr., Mr. in Mrs. Frank Blatnik, Mr. in Mrs. Joe Anzovar, Mr. in Mrs. Joe Erjavec, Mrs. Frances Gornik, Mr. in Mrs. Rudolph Kocman, Heddie in Ann Micklich, Mr. in Mrs. Frank Koshak Jr., Mr. in Mrs. Frank Ruper, Mr. in Mrs. Frank Micklich Sr., Miss Stephanie Zelo, Mr. in Mrs. Frank Tekavec, Mr. in Mrs. Edward Kocman, Mr. in Mrs. J. P. Fahey, Mr. in Mrs. Anton Medved, Mr. in Mrs. John Schneider, Mr. in Mrs. Victor Micklich, Mr. in Mrs. Joe Prijatelj Sr., Mr. in Mrs. Joe Skerjanc, Mrs. Mary Kolbezen in Corp. John, Mr. in Mrs. Joe Kocman, Mr. in Mrs. John Centa Sr., Mr. in Mrs. Frank Petkovšek Jr., Mr. in Mrs. John Yanko Sr., Mr. in Mrs. Thomas Piserchio, Mr. in Mrs. Anton Pritekel, Mr. in Mrs. Arthur Samples Jr., Mr. in Mrs. Joe Cesar, Mr. in Mrs. Jack Gornick, Mr. Frank Baudek and Daughter Gale, Mr. in Mrs. Joe Kochevar in hčere, Mr. in Mrs. Frank Dodich, Mr. in Mrs. Joe Pechak Sr.

Če smo kakšno ime pomotoma izpustili, ki jih je dosti, prosimo, da se nam oprostijo. In se še enkrat vsem skupaj srčno zahvalimo. Ostali nam boš vedno v spominu.

Ti pa, draga soproga, in ljubljena mati svojim otrokom, počivaj v miru v hladni ameriški zemlji in naj ti sveti večna luč.

Zalujoči ostali:

JOHN MRAMOR, soproj: JOSEPH, JOHN, LOUIS, FRANK, U. S. Armored Division, Belgium, ANTON, Army Air Corps, England, LUDWIG, U. S. Cavalry, Admiralty Islands, FELIX, U. S. Infantry, New Britain, RUDY, interned in Tokyo, Japan, sinovi: MRS. MARY PETERLIN, MRS. ANN PRELESNIK in MISS ELSIE MRAMOR, hčere, in 7 vnukov: v starem kraju zapuška oče, 3 brate in sestro.

Pueblo, Colorado, 17. oktobra 1944.

BARAGOVA PRATIKA ZA LETO 1945

V par dneh se bo začela razpošiljati naročnikom Baragova Pratika za leto 1945. Je to četrti letnik te slovenske Pratique v Ameriki. Prvi trije letniki so bili z veseljem sprejeti od vsakega, ki jih je naročil. Vsi dosej izšli letniki vsebujejo bogate informacije za vsakega slovenskega Amerikanca. Pratika pač mora biti taka knjiga. Informirati mora o vsem najpotrebnejšem, kar je potrebno, da vsak povprečen človek ve, bodisi o raznih postavnih predpisih in določb, ali o čem drugem, kar je potrebno vedeti povprečnim ljudem.

Naši rojaki so bili navajeni segati vsako leto po starokrajskih pratikah. Glede koledarja so bile še na mestu. Drugi seznanji, kot oglašji iz domovine, seznam sejmov itd., to pa za nas ni bilo važno. Za nas slovenske priseljence v Ameriki je važno, da vemo razne določbe, postave in zakone tu v Ameriki. Da vemo, glede poštne predpisov, da vemo, kdo je v naši vladi v Washingtonu, kdo so bili predsedniki naše nove domovine itd. Dalje da smo informirani o raznih drugih zakonih, kot glede oporok, glede državljanstva, itd. To je važno za nas

in zato Baragova Pratika prinaša vsako leto te informacije svojim naročnikom. Kratko Baragova Pratika je praktični priročnik za vsako slovensko družino v Ameriki, ker jo informira in pouči o marsičem, kar bi morala iskati okrog po raznih uradih. Tako pa se lahko glede marsikaj samo seže po Baragovi Pratici in se dobi zaželjene informacije glede poštne predpisov, in glede mnogih drugih zadev.

Baragova Pratika ima tudi letos jako poučno vsebino tudi glede marsikaj drugega. Tudi zabavni del je zanimiv in čitatelj ob njem uživa. Zanimiv in poučen je "Pogled na svet", ki ga je sestavil priznan slovenski pisatelj č. g. Jurij Trunk. Baragova Pratika je tiskana za Slovence, v Ameriki in je najpraktičnejša priročna knjiga te vrste. Nobena slovenska družina naj bi ne bila brez nje. Baragova Pratika stane z poštino samo 40 centov, kar je poslali bodisi v znakah, gotovini ali v Money orderu na naslov: BARAGOVA PRATIKA, 1849 West Cermak Road, Chicago 8, Illinois. Požurite se z naročili, dokler je zaloga na tiski.

Preizkušena ljubezen

Roman. — Iz francoščine prevedla K. N.

"Velik otrok ste še, Orana," je dejal nežno, toda umerjeno. "Hitro obrišite te lepe oči, ki jih solze tako kvarijo! No, vidite mala, senora... Zakaj ta velika žalost?"

Orana je še zmerom nabirala solze: "Ali ste še jezni name?"

"Pravim vam, da ne."

"In vendar niste hoteli jesti?"

"Ni sem bil več lačen."

"In zdaj vseeno odhajate?"

"Da. Še nekaj važnih nakupov imam, preden grem v urad," je vneto lagal.

Saj je komaj nekaj čez poldne! Saj vendar še ni čas... je ugovarjala Orana.

Moreno je željno pogledal proti vratom. Čutil je, da se nehote vse bolj in bolj zapleta v nekakšno mrežo čustvenosti in nežnosti. Žalostna, skesana Orana je bila še stokrat bolj mikavna kakor izzivalna, predzrna in vesela Orana. Kakor da bi se nov čar razlil nad njeno žensko vabljivostjo. Res bil je že čas, da ji pobegne...

Mlada žena se je pa z instinktom prave ženske prepričala, da ima na moža nekakšen skrivnostni vpliv. In prav ta vpliv je hotela izrabiti. Prijela je svojega moža tovariško pod roko in zapeljivo dejala:

"Miguel, če hočete, da ne bom več jokala, ostanite še malo pri meni."

"Menda vas vendar ni strah?" se je skušal šaliti, čeprav mu je bilo čisto drugače pri srcu.

"Oh, Miguel nikar se ne šalite! Poglejte rajši na uro. Vsaj kavo še popijte! Poglejte... je že na mizi."

Ni imel moči, da bi se ji upiral: pustil je, da ga je potegnila v jedilnico.

"Prava mala diktatorka št. Orana," se je šalil.

"In vi ste grdaviš, ker me zmerom oštevate!"

"Ugovarjam! Pričenjate vendar vselej sami!" Orana je končala ta razgovor, tako da je svojemu možu kratko in malo pomolila pod nos skodelico vroče, kadečee se in prijetno dišeče črne kave.

"Zdaj pa tiho! Poduhajte! Samo takšen grdaviš, kakor ste vi, bi se mogel upirati tej dobroti! In ker mislim, da ne marate veljati za grdaviša..."

Pogledal jo je... Na lepem se je začutil tako trudnega, tako sitega tega besednega dvoboja... Kako lepo bi bilo, če bi ji mogel že zdaj razodeti...

"Priznavam, da je kava res dobra," je naposled počasi dejal in jo pričel srebati. Tisti trenutek se mu je zazdelo, da nima prav nič več energije. Samo še en Oranin gib, namig, samo še ena plaha prošnja in podlegel bi. In za poljub teh očarljivih, sočnih ustnic, bi žrtvoval tudi svoje ime...

Tisti trenutek se je spomnil na svoje ime. Kaj bi dejali njegovi vojni tovariši, če bi ga videli tako šibkega spričo lepe ženske, ki mu v resnici ne daje ničesar? Ničesar!! Ne! Tako ne bo podlegel! Nikoli! Zbral se je. Tiho je popil kavo in vstal.

"Zdaj je pa že čas," je dejal hripavo.

"Hvaležen sem vam, Orana, da ste me prisilili popiti to skodelico. Kava je bila izvrsna..."

"Ali želite še skodelico? Morda z žličko ruma..."

"Ne. Prav lepa hvala, toda zdaj moram res odriniti..."

Mlada žena ga je razočarano pogledala. Vendar ga ni več silila. Še pred nekaj trenutki je videla v njegovih očeh čisto nov svet, svet skrivnostnih misli in skritih želja... Vstajale so v teh temnih, strastnih očeh, kakor vstajajo oblaki na večernem obzorju... In vendar ni hotela izrabiti tega spoznanja. Čeprav jo je bolelo, da se je svojemu možu tako odtujila, ji je bilo samotno življenje še zmerom bliže kakor spomin na strastno ljubkovanje neugnane ljubimca v tisti barcelonski noči...

XL

V nedeljo zjutraj je prinesel poštar Ora-

ni pismo od doma.

S trepetajočim srcem ga je odprla. Iz velikega, drobno popisane materinega pisma je v njene roke zdrknil še majhen, bel list, ček gospoda Cadrerona, glaseč se na ime njenega moža.

In da bo presenečenje še večje, je mati pisala takoj v začetku pisma ljubima, dragima otrokoma da bo oče odslej pošiljal takšno okroglo vsotico vsak mesec, kot prispevek k njunemu gospodinjstvu.

Oranine oči so se od ganotja orosile. Ni ti pogledala ni, na kolikšno vsoto se je ček glasil, njene misli so se mudile čisto drugje. Ni ji bilo važno, koliko jima bo pošiljal oče, temveč to, da je poslal ta ček v znamenje odpuščanja in sprave. To pomeni, da so ji starši vse odpustili, da se bo spet smela kdaj pa kdaj vrniti k njim in da bo lahko, če bo tudi Miguel za to, preživela svoje počitnice doma, pri svojih domačih. O, zdaj je že vse toliko lažje! Kakor roznata zarja se je dvigovala bodočnost pred mlado ženo...

"Tvoj oče, ljuba moja, se je pozanimal za tvojega moža, ji je pisala mati. Hotel je natanko vedeti, kakšen je človek, ki si se poročila z njim. Od povsod je dobil zelo, zelo zadovoljive odgovore. Tvojega moža povsod spoštujejo in ima še prav lepo bodočnost... boljše in lepšo, kakor bi je tvoj oče drznil kdaj upati. Bodi torej zelo ljubezniva in dobra z Miguelom, ljuba moja. Tvoja dolžnost je, da izbrišes nesoglasje, nastalo med tvojim možem in tvojim očetom zaradi nas... Ne dvomim, da boš s svojo ljubeznijo to kmalu storila..."

Orana je vse iznova in iznova prebirala materino pismo. Posebno od gornjih vrstic se kar ni mogla ločiti. Kaj neki je izvedel njen oče o njenem možu? In o njegovi bodočnosti piše mati z nekakšnim skrivnostnim spoštovanjem...

Zdaj jo še čaka vesela dolžnost, da izroči ček svojemu možu. Skrila je pismo v nedrje in stekla v sosednjo sobo, kjer je njen mož, udobno zleknjen v naslanjaču prebiral jutrnje časopise in kadil cigareto.

Orana je stiskala ček v desnici.

"O, Miguel, nikoli ne bi uganili, kaj imam za vas!" je razigrano vzkliknila.

"Zame? Od koga vendar?"

"Od mojega očeta; pošilja vam to po moji materi..."

"Od vašega očeta? Ne, res ne vem, kaj bi mi mogel ta gospod poslati..."

"Nekaj zelo ljubekega, nekaj zelo spravljevega, Miguel..."

"Res? No, če vi tako pravite... Sicer pa tega ne razumem prav dobro. Vi? Jaz? Vaša gospa mati in celo vaš gospod oče v nekakšni zvezi... Tega si ne znam dobro predstavljati..."

Senčica razočaranja je zaigrala okrog Oraninih napetih ustnic.

"Oh, nikar že vnaprej ne godrnjajte..."

Saj ne godrnjam, ljuba moja! Samo tako mimogrede sem to dejal. Ušlo mi je. Hitro mi povejte, za kaj gre; nič kaj rad ne rešujem ugank!"

"No dobro," je rekla in se spet brečno nasmehnila. Potlej je brez besede pomolila ček svojemu možu. Videč, kako začudeno jo gleda, je pojasnila: "In mati mi piše, da bova odslej toliko dobila sleherni mesec."

Moreno je pogledal ček, ne da bi razumel, za kaj gre. V začetku niti ni vedel, kaj tako krčevito drži njegova mlada žena v svoji desnici:

"Ček."

"Ček?"

"Ček, glaseč se na vaše ime. In kakor sem vam rekla, bova dobila odslej vsak mesec takšen..."

Še preden je mogla končati, ji je Moreno ogorčeno segel v besedo: "Denar mi pošiljajo? Meni?"

(Dalje prih.)

JAPONCI ZGUBILI V PETIH DNEH 625 LÉTAL; OPERACIJE NA BALKANU (Nadaljevanje s 1 strani)
Admiral Nimitz je objavil v ponedeljek jutro, da boji se razvijajo naprej po načrtu in da poročila se objavljajo, kakor hitro pridejo in v toliko v kolikor je to prav. Skoro gotovo pa je, da točasno divjajo okrog Formose siloviti boji v zraku in na morju, o katerih podrobnosti bomo zaznali, ko bo dvignjen zastor. Toliko časa pa je treba potrpežljivo počekati.

Med tem časom pa so Amerikanci izvedli več manjših napadov tudi po drugih krajih. Filipinski otoki so bili v soboto in nedeljo na novo bombardirani iz zraka in nekatera druga otočja v Pacifiku.

Rim, Italija. — Iz Grčije poročajo, da so došla zadnja dva dni velika angleška ojačenja. Angleži imajo zdaj zasedena

skoro vsa važnejša središča in kar je zdaj ostalo Nemcev na Grškem nimajo izhoda za kak beg. K hitremu zasedanju Grške od strani Angležev so veliko pomagali grški gerilci, ki so napadali Nemce za hrbtom in disorganizirali vse zveze v zaledjih.

Maršal Tito, kakor se poroča iz njegovega stana, kontrolira zdaj vso južno Jugoslavijo. Od Splita do Beograda je Jugoslavija prerezana in tudi tu ni več izhoda za Nemce proti severu. Beograd je obkoljen in zadnja poročila pravijo, da divjajo boji med Nemci, Rusi in Titovimi partizani. Mesto ne more na noben način dolgo vzdržati.

Druga ost pa pritiska proti severu. Nepotrjena radio vest omenja, da so ruske čete še kakih 32 milj od Budapešte. Madžarska aristokracija baje beži v Svico, nekateri preko Nemčije menda na Švedsko.

MI SMO NAŠLI NOV NAČIN

da je več ljudi dobilo telefonsko postrežbo

opremo. Toda iz njihovih delov bi se lahko naredile skatle za nove telefone.

Tako postopanje nam je omogočilo vpostaviti telefone za več kot tisoč illinojskih podpisnikov, ki jih drugače ne bi dobili. In še več drugim bomo lahko postregli.

To je eden primerov, kako si v vojnem naporu prizadevamo r-a-z-t-e-g-n-i-t-i telefonske ugodnosti in dati kar največ ljudem kar najboljšo postrežbo. Naredimo vse v naši moči, da nobenemu ni treba predolgo čakati. Gotovi bodite, da bomo tudi vam postregli kar najhitreje mogoče.

KO je bilo izdelovanje nove opreme ustavljeno, smo imeli na rokah več telefonov kakor telefonskih skatelj. Treba je bilo najti material za izdelavo teh skatelj.

Pa so telefonski inženirji pregledali zaloge in našli kakih 1500 stenskih izdelkov stare vrste, neuporabljivih s sedanjo

DARUJTE — za Narodni Vojni Sklad — ZDAJ
ILLINOIS BELL TELEPHONE COMPANY

Pridružite se Slovesni Devetdnevnic k SV. JUDI, Pomočniku v Brezupnih Slučajih

Dragi Očetje Klariti! Blagovoliti položiti listek z mojo PROŠNJO na oltar sv. Jude in se spomnite mojih prošelj pri vseh Mašah in cerkvenih opravilih med naslednjo Slovesno Devetdnevnic za praznik sv. Jude

Od 21. do 29. OKTOBRA 1944

(Zaznamujte vse prošnje, ki jih želite navesti)

Konec vojne Vojni ujetniki Ubogi grešniki Srečen povratek Pogrešani Uboge duše Ranjeni Ubiti v vojni Bojji hlagoslov Zdravje Srečna poroka Zahvala Trdnost Mlade žene Srčni mir

Naj sv. Jude z dopadanjem sprejme moj dar \$

Ime

Ulica

Mesto Št. poštnege okr. Država

ST. JUDE NATIONAL SHRINE, 3208 East 91st. Sec. 19, Chicago 80, Illinois

IZŠEL JE

VELIKI ANGLEŠKO-SLOVENSKI Besednjak

ki ga je spisal in izdal

DR. F. J. KERN

To je najpopolnejši angleško-slovenski besednjak z angleško igovarjavo. Po tem besednjaku so popraševali. Zdaj je besednjak na raspolago.

STANE S POŠTINO \$5.00

kar je poslali z naročilom. Tisti, ki ga želijo dobiti, naj takoj pišejo ponj na naslov:

KNJIGARNA AM. SLOVENEK

1849 W. Cermak Road, Chicago 8, Illinois

ZLATA KRONA

Pravljica. — Napisal Ivan Česnik.

Nato jo poljubi na ustnice. V hipu postane dekle in poskoči na noge. Potem odveži zlato krono od stropa. Dalje pa se zgodi, kar hoče, ničesar se ti ni treba več bati. — Tako, zdaj veš vse. Kar boš potreboval, dobiš na kresni večer pri meni. Ravnat si moraš pa popolnoma po mojih navodilih, sicer se ti bo slabo godilo."

"Še nečesa vas poprosim, Ambrož. Glejte, Urban mi je prepovedal govoriti z Lenčiko. Ne delal bi ji rad sitnosti; njene žalosti ne morem gledati in njenega odgovaranja se bojim. Zato stopite vi k njej in ji povejte, kako sem sklenil. Zame naj se ne boji! Ako Bog da in Mati božja, bo drugo nedeljo konec njene žalosti in moje skrbi."

"Kaj pa da pojdem, Boštjan. Saj vem, da ne bo zastonj. A ne smeš misliti, da gledam na denar. Lahko bi živel udobno, ko bi hotel. Pa navadno ne računam revežem ničesar. Bogatini naj pa le plačajo, ker imajo veliko!"

"Pravijo, da imate to-le skrinjo polno cekinov."

"Ni sile, Boštjan. Nekaj imam seveda, nekaj. To vse zapustim sv. Petru v Dvoru, ko umrem. Glej, navadil sem se takega življenja in ne maram ga izpremeniti. Čemu bi zidal bajto na stara leta? Čemu bi kupoval kravo? Čemu bi se bogato oblačil? Za starega Ambroža je vse dobro. Preprosto sem živel v mladosti, preprosto hočem tudi v starosti."

Dolgo sta modrovala tisto noč. Na vzhodu je že žarela zarja, ko se je vračal Boštjan proti domu, poln skrbi in nad, upanja in strahu.

"Srečen pot, Boštjan! Ne pozabi na moja naročila!" je rekel Ambrož na kresni večer pastirju, ki se je odpravil v kraljestvo vil.

Pastir je stopal preko polja in travnikov proti Grmadi. Noga je bila urna, srce pogumno, duša neustrašena, glava polna misli na Lenčiko.

"Jutri jo hočejo privezati na Zalarjevega Franceta. Oče Urban se ne da preprositi. Misli sem, da bolj ljubi svojo hčer; varal sem se. Zato je moja dolžnost, da jo rešim in osrečim ter ji otarem soize iz oči in napolnim srce z radostjo. Ljubezen mi daje pogum in vztrajnost, ljubezen me uči neustrašenosti. Molil sem k sv. Petru v Dvoru, molil k sv. Lovrencu, priporočil sem se sv. Kozmi in Damijanu, klical sem na pomoč sv. Jurija, ki je strl z maza in rešil nedolžno devico. Izpovedal sem se danes zjutraj, pripravil sem se za najhujše, ki bi me moglo zadeti. Lenčika mi je branila, Ambroža je prosila, naj me pregovori. Jokala je in prosila, naj ne hodim. Zelo se boji zame zlata duša, boji znabiti tudi, da bi me očarala kraljičina lepota. Boji se moja golobica, da bi se jaz morebiti zagledal v rešeno kraljičino in jo vzela za ženo, ker bi znala poželeli svojega rešitelja za svojega moža. Toda Lenčika, nikdar! Po prepovedanem sadu ne bo segla moja, roka, moje srce ti ne bo postalo nezvesto. Kakor ribič, ki je našel biser in ga skrbno hrani, tako hočem čuvati ljubezen do tebe. Ker te tako ljubim, zato grem reševat zakleto kraljičino, zlato krono grem zato iskat v kraljestvo vil. Zavest mi pravi, da osrečim tebe in kraljičino, da presenetim jutri očeta Urbana in snubeč."

Mislil je pastir in korakal proti Grmadi s pastirsko pali-

co v desnici, s triletno šibo, blagostovljeno na cvetno nedeljo, v Jevici. Mislil je na preteklost, na umrlega očeta in mater, na svojo osamelost, na ljubezen, misli na težak boj, ki ga čaka nocoj. Natančno je premislil, kaj mu je storiti, da reši sebe in zakleto kraljičino ter osreči Lenčiko.

(Dalje prihodnjic)

NA PRAVI NASLOV

Tujec v Parizu si je hotel ogledati muzej. Pa je ustavil starejšega gospoda in ga prijazno vprašal, po katerih ulicah bi prišel do njega. Ogovorjenec se je nekoliko zamislil, zmajal z glavo in odgovoril v zadregi:

"Svetujem vam, da se obrnete na prvega tujca, ki ga srečate. Jaz sem namreč Parižan."

V NAJEM SE ODDA

stanovanje s šestimi sobami v pritličju. Za informacije vprašajte na naslovu 1812 W. 23rd Street, Chicago, Ill. (2x)

PRODAM

5-stanovanjsko hišo "rooming house", kjer najemnina donnaša na mesec \$195 in cena je \$8,700;

2-stanovanjsko hišo po 6 sob, "furnace heat", blizu 28. ceste in Ridgeway Ave. Cena je \$9,000;

4-stanovanjsko hišo, velik bejzment in "furnace heat" na 21. Place in Western Ave.; cena je \$7,500;

3-stanovanjsko zidano hišo po 4 sobe; centralna kurjava. Cena je \$9,500;

3-stanovanjsko zidano hišo, eno stanovanje ima 4 sobe in dve 6 sob, blizu 25. ceste in Ridgeway Avenue; Cena je \$11,300.

Imam še več drugih hiš v Lawndale okolici, ter več hiš in bungalov v Cicero in Berwyn. Ako želite hišo v Berwynu, pokličite L. Gradishar, telefon Berwyn 4979-R.

ANTON JORDAN

2417 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. Telefon Rockwell 7196

Michael Trinko in Sinovi

PLASTERING and PATCHING CONTRACTORS

Pleskarji in popravilni ometa in sten.

2114 W. 23rd Place, Chicago

Telefon Canal 1090

Kadar imate za oddati kako pleskarsko (plasterers) delo, se vam priporočamo, da daste nam kot Slovencec priliko in da vprašate nas za cene. Nobene zamere od nas, če daste potem delo tudi drugam. Za pleskarska dela jamčimo.

DR. J. E. URSICH

ZDRAVNIK

in KIRURG

Urad:

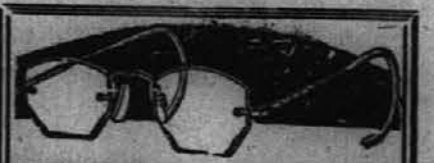
1901 West Cermak Road

CHICAGO

Telefon Canal 4918

Residenčni tel.: La Grange 3966

1-3 in 7-8 P.M. razen ob sredah

DR. JOHN J. SMETANA

Pregleduje oči in predpisuje očala. — 23 let iskustva

OPTOMETRIST

1801 So. Ashland Avenue

Tel. Canal 0523

Uradne ure: vsak dan od 9 zjutraj do 8:30 zvečer.